

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

**НАУКОВО-ОСВІТНІЙ ЦЕНТР
ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ
НАЦІОНАЛЬНОГО
ЮРИДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМ. ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

**ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
для працівників закладів освіти
за напрямком**

**«УПРАВЛІНСЬКІ ТА КАДРОВІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
НАЛЕЖНИХ УМОВ ПРАЦІ ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ**

Рік запровадження програми 2025

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор НЮУ ім. Ярослава Мудрого _____ **Анатолій ГЕТЬМАН**

« ____ » _____ 2025 р.

ПРОФІЛЬ ПРОГРАМИ

1. Загальна інформація	
Назва програми	Управлінські та кадрові аспекти забезпечення належних умов праці працівників закладів освіти
Тип програми за змістом	Програма підвищення кваліфікації (довгострокова)
Форма навчання	Дистанційна (асинхронна)
Цільова група	Працівники закладів освіти Харківської області (міста Харкова)
Передумови навчання за програмою	–
Найменування замовника освітніх послуг у сфері професійного навчання за програмою	
Найменування партнера (партнерів) програми	–
Обсяг програми	4 кредита ЄКТС
Тривалість програми та організація навчання	1 місяць
Мова(и) викладання	Українська мова
Напрямок(и) підвищення кваліфікації, який (які) охоплює програма	<ul style="list-style-type: none"> – нормативно-правове регулювання загальної середньої освіти в Україні; – профілактика правопорушень у закладі освіти; – адміністративна відповідальність учасників освітнього процесу; – сутність і зміст основних категорій у сфері трудових відносин; – поняття і суттєві ознаки трудового договору з працівниками закладів освіти; – підстави припинення трудового договору з працівниками закладів освіти; – заходи для виявлення та усунення конфліктів серед усіх учасників освітнього процесу;

	<p>– особливості регулювання умов праці працівників закладів освіти.</p>
<p>Перелік професійних компетентностей, на підвищення рівня яких спрямовано програму</p>	<p>– Нормативно-правова компетентність. Здатність реалізовувати освітню політику закладу освіти відповідно до вимог і стандартів державної політики в сфері освіти.</p> <p>– Інтегральна компетентність. Здатність розв’язувати складні завдання і проблеми у сфері трудових відносин.</p> <p>– Комунікативна компетентність. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв’язувати конфлікти серед усіх учасників освітнього процесу. Здатність взаємодії керівника закладу освіти з правоохоронними органами, з органами управління освіти виконавчої влади та органами управління освіти місцевого самоврядування, з ТЦК.</p> <p>– Інформаційна компетентність. Здатність фахово аналізувати інформацію, оцінювати повноту та можливості її використання. Інформування працівників закладів освіти щодо особливостей правового регулювання трудових відносин.</p> <p>– Соціально-трудова компетентність. Володіння знаннями та досвідом у сфері трудових відносин.</p>
<p>Укладач(і) програми</p>	<p>➤ Серeda Олена Григорівна, докторка юридичних наук, професорка, завідувачка кафедри трудового права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;</p> <p>➤ Солнцева Христина Володимирівна, докторка юридичних наук, доцентка, доцентка кафедри адміністративного права</p>

	<p>та адміністративної діяльності Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого</p> <p>➤ Соловійов Олексій Володимирович, кандидат юридичних наук, доцент, асистент кафедри трудового права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого</p>
2. Загальна мета	
<p>Підвищення рівня умінь, навичок та знань працівників закладів освіти у сфері трудових відносин щодо порядку укладення, зміни та припинення трудового договору, а також встановлення умов праці, в тому числі щодо особливостей правового регулювання робочого часу, часу відпочинку, оплати праці, охорони праці, дисциплінарної та матеріальної відповідальності працівників.</p> <p>Підвищення рівня умінь, навичок та знань працівників закладів освіти у застосуванні нормативно-правових актів у сфері освіти, а також здійсненні адміністративного судочинства з приводу розгляду адміністративних справ, пов'язаних з діяльністю учасників освітнього процесу.</p>	
3. Очікувані результати навчання	
<p>За результатами навчання слухачі повинні демонструвати:</p>	
<p><i>Знання</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> – основних напрямів державної політики в сфері освіти; – законодавства в сфері освіти; – основних прав та обов'язків сторін трудових правовідносин; – процедурних аспектів укладення, зміни та припинення трудового договору; – порядку роботи кадрової служби закладу освіти; – заходів для виявлення та усунення конфліктів серед усіх учасників освітнього процесу; – особливостей судового процесу в сфері освіти; – наслідків порушення прав учасників освітнього процесу.

<p><i>Уміння</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> – вільно орієнтуватися в системі нормативно-правових актів, які регламентують відносини у сфері освіти; – аналізувати й коментувати відповідні нормативні положення; – аналізувати практичні ситуації у сфері трудових спорів між закладами освіти та їх працівниками; – застосувати отримані знання на практиці під час виявлення та розв’язання конфліктів серед усіх учасників освітнього процесу; – оцінювати стан дотримання трудових прав учасників освітньої діяльності; – застосовувати отримані знання у практичній діяльності.
<p><i>Навички</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> – самостійно аналізувати норми законодавства України у сфері праці; – самостійно аналізувати та застосовувати нормативно-правові акти у сфері освіти; – самостійно організовувати та вести військовий облік в освітньому закладі; – розуміти судові рішення для розвитку освіти та забезпечення прав учасників освітнього процесу; – правильно кваліфікувати обставини та юридичні факти, що мають значення для реалізації конституційного права на працю працівників закладів освіти в усталених та складних практичних випадках; – самостійно підготовлювати документи, необхідні для оскарження незаконних дій роботодавця;

	<ul style="list-style-type: none"> – складання заяв, скарг, інших документів з питань захисту трудових прав; – самостійно розробляти (погоджувати) розпорядчі документи по закладу освіти.
4. Викладання та навчання (методи навчання, форми проведення навчальних занять)	
Заняття проводиться в режимі online та включають у себе виконання самостійної роботи та тестування	
5. Ресурсне забезпечення дистанційного навчання	
Назви вебплатформи, вебсайту, електронної системи навчання, через які здійснюватиметься дистанційне навчання із зазначенням посилання (вебадреси)	ZOOM
Назва дистанційного етапу/модуля	–
6. Оцінювання і форми поточного, підсумкового контролю	
Критерії оцінювання та їх питома вага у підсумковій оцінці (%)	Опрацювання занять, роздаткових матеріалів – 90 %; Підсумковий контроль – 10 %
Форма підсумкового контролю	Тестові завдання онлайн

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ

Назва модулю /теми	Кількість годин /кредитів ЄКТС			
	Лекція / академ.год	Додаткові ресурси, корисні посилання (самостійна робота)	Усього	Лектор
Модуль 1. Правові засади діяльності загальноосвітніх навчальних закладів.				
Тема 1. Нормативно-правове регулювання загальної середньої освіти в Україні, юридична сила нормативно-правових актів у галузі середньої освіти. <i>(2 заняття)</i>	4/0,13	2/0,07	6/0,2	д.ю.н., доц. Солнцева Х. В.
Тема 2. Судова практика в сфері освіти: окремі положення щодо закладів дошкільної та загальної середньої освіти. <i>(2 заняття)</i>	4/0,13	4/0,13	8/0,26	д.ю.н., доц. Солнцева Х. В.
Тема 3. Нормативно-правове регулювання порядку взаємодії керівника закладу освіти з правоохоронними органами. <i>(1 заняття)</i>	2/0,07	2/0,07	4/0,13	д.ю.н., доц. Солнцева Х. В.
Тема 4. Профілактика правопорушень в закладі освіти (порядок дій керівника у разі виявлення правопорушень чи злочинів, скоєних працівником закладу освіти). <i>(1 заняття)</i>	2/0,07	2/0,07	4/0,13	д.ю.н., доц. Солнцева Х. В.

Тема 5. Юридична відповідальність батьків за невиконання законодавства про освіту. <i>(1 заняття)</i>	2/0,07	4/0,13	6/0,2	д.ю.н., доц. Солнцева Х. В.
УСЬОГО	14/0,47	14/0,47	28/0,94	
Модуль 2. Окремі питання адміністративно-правового регулювання освітнього процесу загальноосвітніх навчальних закладів.				
Тема 1. Адміністративний порядок взаємодії керівника закладу освіти з органами управління освіти виконавчої влади та органами управління освіти місцевого самоврядування. <i>(1 заняття)</i>	2/0,07	4/0,13	6/0,2	д.ю.н., доц. Солнцева Х. В.
Тема 2. Нормативно-правове регулювання взаємодії керівника закладу освіти з ТЦК, особливості організації та ведення військового обліку у закладі. <i>(1 заняття)</i>	2/0,07	2/0,07	4/0,13	д.ю.н., доц. Солнцева Х. В.
Тема 3. Адміністративно-правовий порядок – алгоритм розробки (погодження) розпорядчих документів по закладу освіти. <i>(1 заняття)</i>	2/0,07	4/0,13	6/0,2	д.ю.н., доц. Солнцева Х. В.
Тема 4. Адміністративні стягнення, їх види, порядок притягнення до адміністративної відповідальності. <i>(1 заняття)</i>	2/0,07	4/0,13	4/0,2	д.ю.н., доц. Солнцева Х. В.
Тема 5. Адміністративна відповідальність учасників освітнього процесу. <i>(1 заняття)</i>	2/0,07	4/0,13	4/0,2	д.ю.н., доц. Солнцева Х. В.
УСЬОГО	10/0,34	18/0,6	28/0,94	

Модуль 3. Проблемні аспекти виникнення та реалізації трудових прав працівників закладів освіти.

Тема 1. Правове регулювання трудових відносин працівників закладів освіти в умовах воєнного стану. <i>(1 заняття)</i>	2/0,07	2/0,07	4/0,13	к.ю.н., доц. Соловійов О. В.
Тема 2. Особливості трудового договору з працівниками закладів освіти. <i>(2 заняття)</i>	4/0,13	4/0,13	8/0,26	к.ю.н., доц. Соловійов О. В.
Тема 3. Заходи для виявлення та усунення конфліктів серед усіх учасників освітнього процесу. <i>(1 заняття)</i>	2/0,07	2/0,07	4/0,13	к.ю.н., доц. Соловійов О. В.
Тема 4. Порядок роботи кадрової служби в закладах освіти. <i>(1 заняття)</i>	2/0,07	2/0,07	4/0,13	к.ю.н., доц. Соловійов О. В.
УСЬОГО	10/0,33	10/0,33	20/0,66	
Модуль 4. Особливості регулювання умов праці працівників закладів освіти.				
Тема 1. Особливості правового регулювання робочого часу працівників закладів освіти . <i>(1 заняття)</i>	2/0,07	2/0,07	4/0,13	к.ю.н., доц. Соловійов О. В.
Тема 2. Правове регулювання часу відпочинку працівників закладів освіти. <i>(1 заняття)</i>	2/0,07	4/0,13	6/0,2	к.ю.н., доц. Соловійов О. В.
Тема 3. Особливості правового регулювання оплати праці працівників закладів освіти. <i>(1 заняття)</i>	2/0,07	4/0,13	6/0,2	к.ю.н., доц. Соловійов О. В.
Тема 4. Охорона праці осіб, які здійснюють освітню діяльність. <i>(1 заняття)</i>	2/0,07	4/0,13	6/0,2	к.ю.н., доц. Соловійов О. В.

Тема 5. Трудова дисципліна в закладах освіти. Дисциплінарна та матеріальна відповідальність осіб, які здійснюють освітню діяльність. <i>(1 заняття)</i>	2/0,07	4/0,13	6/0,2	к.ю.н., доц. Соловійов О. В.
Тема 6. Особливості виникнення та вирішення трудових спорів між закладами освіти та їх працівниками. <i>(2 заняття)</i>	4/0,13	4/0,13	8/0,26	к.ю.н., доц. Соловійов О. В.
УСЬОГО	14/0,47	22/0,72	36/1,2	
Усього по всім модулям	48/1,6	64/2,13	112/3,74	
Підготовка до тестування (ретроспектива) та проходження тесту	4/0,13	4/0,13	8/0,26	
Усього за програмою	52/1,74	68/2,26	120/4	

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Модуль 1. Правові засади діяльності загальноосвітніх навчальних закладів.

Тема 1. *Нормативно-правове регулювання загальної середньої освіти в Україні, юридична сила нормативно-правових актів у галузі середньої освіти.*

Аналіз нормативно-правових актів у сфері загальної середньої освіти: міжнародне законодавство (Конвенція ООН про права дитини: право на освіту та захист прав дітей в освітніх закладах, Конвенція про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти (ЮНЕСКО): забезпечення рівного доступу до освіти, тощо); національне законодавство: Конституція України, основні закони у сфері загальної середньої освіти, підзаконні нормативно-правові акти.

Тема 2. *Судова практика в сфері освіти: окремі положення щодо закладів дошкільної та загальної середньої освіти.*

Аналіз судової практики розгляду адміністративних справ, пов'язаних з діяльністю закладів дошкільної та загальної середньої освіти, судами різних інстанцій. Ключові юридичні проблеми, які приводять до звернення до суду.

Категорії адміністративних справ, пов'язаних з діяльністю закладів дошкільної та загальної середньої освіти. Випадки порушення права на освіту (відмова у прийомі, дискримінація, булінг) та особливості провадження справ з приводу порушення права на освіту.

Тема 3. *Нормативно-правове регулювання порядку взаємодії керівника закладу освіти з правоохоронними органами.*

Повноваження керівника закладу освіти. Алгоритм взаємодії керівника закладу освіти з правоохоронними органами. Порядок взаємодії закладів освіти, територіальних органів та підрозділів Державної служби України з надзвичайних ситуацій, Національної поліції України з питань функціонування класів безпеки. Механізм взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії насильству, дискримінації, булінгу. Порядок № 1646. Закон України «Про звернення громадян». Закон України «Про Національну поліцію». Аналіз статей Кодексу України «Про адміністративні правопорушення».

Тема 4. *Профілактика правопорушень в закладі освіти (порядок дій керівника у разі виявлення правопорушень чи злочинів, скоєних працівником закладу освіти).*

Напрями, форми та методи профілактики правопорушень в закладі освіти. Співпраця з організаціями, що працюють у сфері попередження протиправних дій, співпраця з громадськими організаціями. Порядок дій керівника у разі виявлення правопорушень чи злочинів, скоєних працівником закладу освіти.

Тема 5. *Юридична відповідальність батьків за невиконання законодавства про освіту.*

Аналіз основних документів, які регулюють права та обов'язки батьків. Основні обов'язки батьків щодо здобуття дітьми освіти. Адміністративна відповідальність батьків за невиконання законодавства про освіту. Штрафні санкції. Позбавлення батьківських прав. Кримінальна відповідальність батьків за

невиконання законодавства про освіту. Сімейно – правова відповідальність. Дії закладу освіти у разі невідвідування дітьми закладу середньої освіти.

Модуль 2. Окремі питання адміністративно-правового регулювання освітнього процесу загальноосвітніх навчальних закладів.

Тема 1. *Адміністративний порядок взаємодії керівника закладу освіти з органами управління освіти виконавчої влади та органами управління освіти місцевого самоврядування.*

Поняття адміністративно-правового статусу органів управління освітньою діяльністю в Україні. Повноваження органів управління освіти виконавчої влади. Повноваження органів управління освіти місцевого самоврядування. Аналіз діяльності місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, їх структурних підрозділів з питань освіти. Основні аспекти практичної взаємодії керівника закладу освіти з органами управління освіти виконавчої влади та органами управління освіти місцевого самоврядування в управлінні інноваційним розвитком закладу загальної середньої освіти.

Тема 2. *Нормативно-правове регулювання взаємодії керівника закладу освіти з ТЦК, особливості організації та ведення військового обліку у закладі.*

Аналіз Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», проєкту Закону України «Про внесення змін до статті 23 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» щодо відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації педагогічним працівникам, які працюють в закладах дошкільної та позашкільної освіти», Закону України «Про військовий обов’язок і військову службу», Постанова КМУ № 650 від 05.05.2024 року «Деякі питання бронювання військовозобов’язаних під час воєнного стану». Порядок взаємодії керівника закладу освіти з ТЦК.

Тема 3. *Адміністративно-правовий порядок – алгоритм розробки (погодження) розпорядчих документів по закладу освіти.*

Національний ДСТУ 4163:2020 «Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації. Вимоги до оформлення документів». Види організаційно-розпорядчої документів. Обов'язкові реквізити документів. Адресати документів. Додатки до листів. Додатки до розпорядчих документів. Алгоритм розробки (погодження) організаційно-розпорядчих документів.

Тема 4. *Адміністративні стягнення, їх види, порядок притягнення до адміністративної відповідальності.*

Характеристика адміністративних стягнень, основні правила накладення адміністративних стягнень. Види стягнень. Обставини, які пом'якшують або обтяжують відповідальність за адміністративне. Накладення адміністративних стягнень при вчиненні кількох адміністративних правопорушень. Особливості строків накладання адміністративного стягнення. Порядок виконання адміністративних стягнень. Заходи впливу та види адміністративних стягнень, що застосовуються до неповнолітніх.

Тема 5. *Адміністративна відповідальність учасників освітнього процесу.*

Загальна характеристика адміністративної відповідальності учасників освітнього процесу. Відповідальність освітян за життя і здоров'я дитини. Адміністративна відповідальність, яка визначена у статті 173-4 Кодексу України про адміністративні правопорушення. Відповідальність педагога за академічну доброчесність. Відповідальність керівника та педагога за освіту дитини під час очного та дистанційного навчання. Юридичні наслідки порушення вимог законодавства у сфері забезпечення якості освіти.

Модуль 3. Проблемні аспекти виникнення та реалізації трудових прав працівників закладів освіти.

Тема 1. *Правове регулювання трудових відносин працівників закладів освіти в умовах воєнного стану.*

Трудові права керівників та працівників закладів освіти в умовах воєнного стану. Особливості реалізації права на працю в умовах воєнного стану. Гарантії для працівників закладів освіти в умовах воєнного стану. Особливості реалізації прав керівників закладів освіти на добір кадрів. Право керівників закладів освіти застосовувати методи забезпечення трудової дисципліни в умовах воєнного стану. Особливості застосування дисциплінарної та матеріальної відповідальності до працівників закладів освіти. Особливості припинення, призупинення та розірвання трудового договору з працівниками закладів освіти в умовах воєнного стану.

Тема 2. *Особливості трудового договору з працівниками закладів освіти.*

Поняття, зміст, види та порядок укладення трудового договору з працівниками закладів освіти. Поняття і суттєві ознаки трудового договору з працівниками закладів освіти. Сторони трудового договору, їх правовий статус. Форма і строк трудового договору. Зміст трудового договору. Види трудових договорів з працівниками закладів освіти (контракт; трудові договори з тимчасовими працівниками; сумісництво; суміщення професій (посад); виконання обов'язків тимчасово відсутнього працівника; трудовий договір про дистанційну роботу). Порядок укладення трудових договорів з працівниками закладів освіти в умовах воєнного стану. Необґрунтована відмова в прийнятті на роботу. Оформлення трудової книжки. Випробування при прийнятті на роботу.

Зміна умов трудового договору з працівниками закладів освіти. Види змін умов трудового договору. Переведення на іншу роботу, їх класифікація. Переведення на іншу роботу з ініціативи роботодавця. Переведення на іншу роботу з ініціативи працівника. Переміщення на інше робоче місце. Зміна істотних умов праці.

Припинення трудового договору з працівниками закладів освіти.

Поняття та особливості припинення трудових договорів з працівниками закладів освіти. Класифікація підстав припинення трудових договорів з працівниками закладів освіти. Відсторонення працівників закладів освіти від роботи. Припинення трудового договору за угодою сторін трудового договору. Порядок та умови розірвання трудового договору з ініціативи працівника закладу освіти. Загальні підстави розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця. Порядок дій керівника закладу освіти у разі відсутності працівника на роботі без поважних причин / неявки з нез'ясованих причин. Особливості розірвання трудових договорів з працівниками закладів освіти у зв'язку з вчиненням аморального проступку. Порядок розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця. Загальні і спеціальні юридичні гарантії прав працівників закладів освіти, які звільняються з ініціативи роботодавця. Розірвання трудового договору з ініціативи осіб, які не є його стороною. Припинення трудового договору у зв'язку з порушенням правил прийняття на роботу працівників закладів освіти. Порядок оформлення звільнення працівників закладів освіти в умовах воєнного стану. Розрахунок із звільненим працівником. Вихідна допомога. Порядок збереження місця роботи за працівником, призваним до лав ЗСУ. Особливості розгляду трудових спорів, пов'язаних із укладенням, зміною та припиненням трудового договору із особами, які здійснюють освітню діяльність.

Тема 3. *Заходи для виявлення та усунення конфліктів серед усіх учасників освітнього процесу.*

Поняття та особливості виникнення мобінгу в освітньому процесі. Форми мобінгу та способи його прояву. Права постраждалих від цькування та юридичні наслідки за вчинення мобінгу. Профілактичні заходи для запобігання мобінгу. Поняття та особливості булінгу серед учасників освітнього процесу. Протидія та попередження булінгу в закладах освіти.

Тема 4. Порядок роботи кадрової служби в закладах освіти.

Професійний розвиток працівників закладів освіти. Професійний відбір персоналу. Кадрове документування: внутрішній трудовий розпорядок, штатний розпис, документи з обліку персоналу, журнали реєстрації. Розроблення та впровадження наказів (розпоряджень) із кадрових питань та посадових, робочих інструкцій. Забезпечення ефективної комунікації між персоналом і керівництвом закладів освіти у випадку ключових рішень, певних управлінських змін тощо.

Модуль 4. Особливості регулювання умов праці працівників закладів освіти.

Тема 1. Особливості правового регулювання робочого часу працівників закладів освіти .

Поняття та види робочого часу. Характеристика робочого часу нормальної тривалості, скороченого та неповного. Поняття, види та особливості деяких режимів робочого часу, які можуть бути встановлені для працівників закладів освіти. Форми організації праці та облік робочого часу працівників закладу освіти під час дії воєнного стану. Робота понад встановлену тривалість робочого дня (надурочні роботи, чергування). Залучення працівників закладів освіти в умовах воєнного стану до робіт (у т. ч. волонтерських), не передбачених трудовим договором. Практика вирішення трудових спорів з питань регулювання робочого часу працівників закладів освіти.

Тема 2. Правове регулювання часу відпочинку працівників закладів освіти.

Право на відпочинок та його гарантії. Поняття і види часу відпочинку. Щорічні відпустки для осіб, які здійснюють освітню діяльність. Надання відпустки працівникам, під час призупинення дії їх трудового договору. Порядок надання відпустки, подовження, перенесення та відкликання з відпустки. Відпустки цільового призначення. Відпустки без збереження заробітної плати. Компенсація за невикористані відпустки без звільнення. Правові засоби обмеження тривалості відпусток під час війни для працівників закладів освіти.

Деякі особливості розгляду трудових спорів з питань регулювання часу відпочинку працівників закладів освіти.

Тема 3. *Особливості правового регулювання оплати праці працівників закладів освіти.*

Поняття, функції і принципи оплати праці. Методи правового регулювання оплати праці. Тарифна система оплати праці. Поняття «заробітна плата», її структура. Мінімальна заробітна плата та індексація заробітної плати. Форми виплати заробітної плати. Строки, періодичність і місце виплати заробітної плати. Гарантії в оплаті праці для працівників закладів освіти при відхиленні від нормальних умов праці. Обчислення середньої заробітної плати. Обмеження відрахувань із заробітної плати. Особливості оплати праці за сумісництвом та суміщенням для осіб, які здійснюють освітню діяльність. Поняття, види та порядок надання гарантійних і компенсаційних виплат для працівників закладів освіти. Особливості оплати праці педагогічних працівників, які знаходяться за кордоном. Особливості оплати праці педагогічних працівників, призваних до лав ЗСУ.

Тема 4. *Охорона праці осіб, які здійснюють освітню діяльність.*

Поняття «охорона праці» та її зміст. Основні принципи державної політики в галузі охорони праці. Гарантії прав працівників закладів освіти на охорону праці під час укладення трудового договору та під час роботи. Правове регулювання організації системи охорони праці в закладах освіти. Регулювання охорони праці у колективному договорі, угоді. Навчання, інструктаж і перевірка знань працівників закладів освіти з питань охорони праці. Атестація робочих місць за умовами праці.

Розслідування нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві. Розслідування нещасних випадків не виробничого характеру. Особливості розгляду трудових спорів з питань охорони праці.

Тема 5. *Трудова дисципліна в закладах освіти. Дисциплінарна та матеріальна відповідальність осіб, які здійснюють освітню діяльність.*

Поняття та методи забезпечення дисципліни праці в закладах освіти. Внутрішній трудовий розпорядок у закладах освіти. Заохочення за успіхи у роботі працівників закладів освіти, порядок їх застосування.

Поняття й види дисциплінарної відповідальності осіб, які здійснюють освітню діяльність. Поняття та склад дисциплінарного проступку. Загальний порядок притягнення працівників закладів освіти до дисциплінарної відповідальності. Строки і порядок застосування дисциплінарних стягнень, порядок їх зняття. Академічна доброчесність та відповідальність за порушення у цій сфері. Судова практика у сфері вирішення трудових спорів з питань трудової дисципліни працівників закладів освіти.

Деякі особливості притягнення працівників закладів освіти до матеріальної відповідальності. Види матеріальної відповідальності. Порядок визначення розміру заподіяної шкоди. Строки притягнення працівників до матеріальної відповідальності. Обставини, які підлягають урахуванню при визначенні розміру шкоди та його зменшенню. Порядок покриття шкоди. Практикум у сфері розгляду спорів щодо притягнення до матеріальної відповідальності працівників закладів освіти.

Тема 6. *Особливості виникнення та вирішення трудових спорів між закладами освіти та їх працівниками.*

Загальна характеристика, причини й обставини виникнення трудових спорів у закладах освіти. Класифікація трудових спорів із працівниками закладів освіти.

Особливості виникнення індивідуальних трудових спорів у закладах освіти. Правовий статус органів, що розглядають індивідуальні трудові спори. Порядок утворення та компетенція комісії по трудовим спорам. Процедура, строки розгляду спорів у комісії по трудовим спорам. Порядок виконання рішень комісії по трудовим спорам. Правова характеристика індивідуальних трудових спорів,

які підлягають безпосередньому розгляду в суді. Особливості виконання судових рішень по трудових спорах.

Особливості виникнення колективних трудових спорів у закладах освіти. Поняття колективних трудових спорів, їх предмет. Причини та момент виникнення колективних трудових спорів. Повноваження сторін колективних трудових спорів залежно від їх рівня. Примирна комісія, її склад і компетенція. Трудовий арбітраж, його склад і компетенція. Порядок застосування примирних процедур розв'язання колективних трудових спорів у закладах освіти.

Страйк. Право на страйк і його обмеження. Здійснення права на страйк. Обов'язки сторін при проведенні страйку. Гарантії та правове положення працівників закладів освіти у зв'язку з проведенням страйку. Правові наслідки визнання страйку незаконним. Відповідальність за порушення законодавства про колективні трудові спори.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Підсумковий контроль у формі тестових завдань (онлайн).

ЛІТЕРАТУРА, ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ, ОБОВ'ЯЗКОВІ ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ:

1. Конвенція ООН Про права дитини від 20.11.1989 (дата ратифікації: 16.01.2020 № 463-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
2. Конвенція з подолання дискримінації в освіті від 14 грудня 1960 р. (набрання чинності: 22.05.1962 р. № 995_174). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_174#Text
3. Конституція України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
4. Господарсько-процесуальний кодекс України від 06 листопада 1991 р. № 1798-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text>
5. Кодекс адміністративного судочинства України від 06 липня 2005 р. № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>
6. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07 грудня 1984 р. № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
7. Кодекс законів про працю України : Закон від 10 грудня 1971 р. № 322-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>
8. Кримінально-процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 р. № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
9. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 р. № 1618-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>
10. Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію: Закон України від 21.10.1993 № 3543-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3543-12#Text>
11. Про військовий обов'язок і військову службу: Закон України від 25.03.1992 № 2232-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12#Text>
12. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 № 393/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text>
13. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
14. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

15. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 16.01.2020 № 463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>

16. Про відпустки : Закон України від 15 листопада 1996 р. № 504/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504/96-вр>

17. Про оплату праці : Закон України від 24 березня 1995 р. № 108/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-вр>

18. Про охорону праці : Закон України від 14 жовтня 1992 р. № 2694-ХІІ. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 49. Ст. 668

19. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності : Закон України від 15 вересня 1999 р. № 1045-ХІV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1045-14>

20. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів) : Закон України від 3 березня 1998 р. № 137/98-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/137/98-вр>

21. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>

22. Деякі питання бронювання військовозобов'язаних під час воєнного стану: Постанова КМУ № 650 від 05.05.2024 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/650-2024-%D0%BF#Text>

23. Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти: МОН України; Наказ, Порядок, Протокол від 28.12.2019 № 1646. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0111-20#Text>

24. Про практику розгляду судами трудових спорів : постанова Пленуму Верховного Суду України № 9 від 6 листопада 1992 р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0009700-92>

25. Про судову практику в справах про відшкодування шкоди, заподіяної підприємствам, установам, організаціям їх працівниками : постанова

Пленуму Верховного Суду України № 14 від 29 грудня 1992 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0014700-92>

26. Про практику застосування судами законодавства про оплату праці : постанова Пленуму Верховного Суду України № 13 від 24 грудня 1999 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0013700-99>

27. Solntseva K., Kurakin O., Chanysheva A., Sobakar A. Classification of Personnel Procedures in the National Police of Ukraine // *Amazoniainvestiga.* – Volume 9. – Issue 28: 6-12 / April, 2020. DOI: <http://dx.doi.org/10.34069/AI/2020.28.04.12>

28. Авескулов В. Д. Особливості трудових правовідносин із дистанційними працівниками. *Право та інновації.* 2017. № 2 (18). С. 111–116.

29. Авескулов В. Д. Правове регулювання ненормованого робочого часу. *Форум права.* 2016. № 4. С. 5–10.

30. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / Галунько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.

31. Адміністративне право України: підручник / Ю.П. Битяк (кер. авт. кол.), І.М. Балакарева, І.В. Бойко та ін.; за заг. ред. Ю.П. Битяка. – Харків : Право, 2021. – 392 с.

32. Адміністративне процесуальне право: Навч. посібник / кол. авт. ; за заг. ред. Т.П. Мінки. – Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. – 320 с.

33. Адміністративне судочинство : навч. посіб. / за заг. ред. Н. Б. Писаренко. – Х. : Право, 2016. – 312 с.

34. Адміністративне судочинство : підруч. для здобувачів вищої освіти / за заг. ред. Р.В. Шаповала - Харків : Право, 2023. – 432 с.

35. Вапнярчук Н. М. Деякі питання, пов'язані з грошовою компенсацією за невикористані щорічні відпустки. *Актуальні проблеми права: теорія і практика.* 2013. № 26. С. 186–192.

36. Вапнярчук Н. М. Дистанційна зайнятість: проблеми правового

регулювання. *Право та інновації*. 2016. № 1. С. 101–106.

37. Внутрішній трудовий розпорядок: теоретико-правовий аспект : монографія / за наук. ред. О. М. Ярошенка Харків : Юрайт, 2012. 256 с.

38. Гаращенко Л. П. Правове регулювання відпусток за законодавством України : монографія. Київ : Ред. газети «Іменем Закону», Павлім, 2003. 172 с.

39. Жовнір Т. Особливості вирішення трудових спорів про поновлення працівника на роботі. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 8. С. 74–77.

40. Загрія Н. Медіація в трудових спорах: коли варто використовувати, а коли ні. *Юридична газета*. 2020. №21(10 листопада). С. 16–17.

41. Захист в адміністративному процесі : практ. посіб. / упоряд. Ю. І. Руснак. – К. : Центр учб. літ., 2013. – 352 с.

42. Зіноватна І. В. Проблемні питання правового регулювання зміни умов трудового договору. *Альманах права. Ціннісно-правові засади сучасних інтеграційних процесів в Україні*. 2015. Вип. 6. С. 429–433.

43. Зіноватна І. В., Васіна Н. В. Самозахист у трудовому праві: поняття, ознаки, способи та межі самозахисту. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 9. С. 142–145.

44. Качур І. А. Інститут адміністративної справи в адміністративному судочинстві України. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07; Держ. НДІ М-ва внутр. справ України. Київ, 2018. 225 с.

45. Коваленко К. В. Трудова дисципліна та методи її забезпечення. *Право і безпека*. 2017. № 3 (66). С. 98–102.

46. Козак З. Я. Правове регулювання охорони праці : навч. посібник. Львів, 2003. 168 с.

47. Колеснік Т. В., Селезень С. В. Дистанційна робота працівників освіти в умовах воєнного стану: актуальні питання. *Юридичний бюлетень*. 2022. Вип. 25. С. 31–37.

48. Константий О. В. Проблеми захисту в адміністративному судочинстві суб'єктивних прав, свобод і законних інтересів : монографія / О. В.

Константий ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – К. : Істина, 2015. – 544 с.

49. Костицький М. В. Судово-психологічна експертиза в адміністративному процесі : монографія / М. В. Костицький, М. І. Луцький ; Івано-Франків. ун-т права ім. короля Данила Галицького. – Івано-Франківськ : Видавнича справа, 2017. – 308 с.

50. Костюченко О. Є. Правове регулювання матеріальної відповідальності роботодавця: сучасний стан та перспективи розвитку. *Право та інновації*. 2016. № 1(13). С. 81–88.

51. Кравцов Д. М., Зіноватна І. В., Бурнягіна Ю. М., Орлова Н. Г., Соловйов О. В., Конопельцева О. А. Вирішення спорів про припинення трудового договору за угодою сторін. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право*. 2022. Вип. 70. С. 224–230.

52. Красюк Т.В. Окремі правові аспекти роботи за сумісництвом. *Порівняльно-аналітичне право: електр. наук. фах. вид.* 2017. № 2. С. 98-101.

53. Ліпкан В. А. Сутність та порядок вирішення службових спорів : монографія / В. А. Ліпкан, О. Г. Мовчун ; Глобальна орг. союзн. лідерства, Аккад. безпеки відкритого суспільства, Акад. наук вищ. освіти України, Стратком. – К. : Вид. Ліпкан О.С., 2017. – 312 с.

54. Пилипенко В. М. Дисциплінарна відповідальність як стимулюючий захід ефективної трудової діяльності. *Право і безпека*. 2011. № 4. С. 172–175.

55. Серeda О. Г. Медіація (посередництво) як альтернативний спосіб вирішення трудового спору. *Право та інновації*. 2017. № 2. С. 38–45.

56. Серeda О. Г. Міжнародні стандарти з охорони праці: сучасний стан та перспективи адаптації законодавства України. *Публічне право*. № 2. 2013. С. 88–93.

57. Серeda О. Обов'язки роботодавця та правові наслідки їх невиконання. *Право України*. 2002. № 9. С. 82–86.

58. Сільченко С. О. Підстави матеріальної відповідальності працівників: що необхідно знати. *Аудитор України*. 2016. № 6. С. 64–67.

59. Сільченко С. О. Строковий трудовий договір за законодавством

України: поняття, види, умови укладання, зміни та припинення : монографія. Харків : Золоті сторінки, 2005. 204 с.

60. Солнцева Х. В. Деякі питання щодо організації міжвідомчої взаємодії органів Національної поліції з іншими правоохоронними органами (інтегрована організація поліцейської діяльності). *Baltic Journal of Legal and Social Sciences*. 2021. № 2. С. 131–135.

61. Солнцева Х. В. Компетенція поліцейського як складова його адміністративно-правового статусу: досвід країн Прибалтики та США. *Право та інновації*. 2021. № 3 (35). С 41–48.

62. Солнцева Х. В. Провадження у справах про адміністративні правопорушення, підвідомчих органам поліції: завдання, принципи та стадії / *Юридичний науковий електронний журнал*. Вип. 11/2023. С. 414-416
Management (IJSCM), Vol. 8, No. 6, December, 2019: 1160-1174

63. Хуторян Н. М. Теоретичні проблеми матеріальної відповідальності сторін трудових правовідносин : монографія. Київ : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2002. 264 с.

64. Швець Н. М. Право на страйк та умови його реалізації : монографія. Харків : Право, 2009. 224 с.

65. Юшко А. М. Переведення чи зміна істотних умов праці? *Право України*. 1998. № 5. С. 68–73.

66. Яковлев О. А. Припинення трудових правовідносин з незалежних від волі їх сторін підстав: актуальні проблеми теорії і практики : монографія. Харків : Право, 2017. 200 с.

67. Ярошенко О. М. Актуальні питання практики припинення трудового договору з підстави закінчення строку. *Право та інновації*. 2018. № 3 (23). С. 117–122.

68. Ярошенко О. М. Щодо правового статусу працівників. *Проблеми законності*. 2010. Вип. 106. С. 38–45.

69. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/>